

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési felhívás

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lapra.

Egy rövid negyedéve, hogy ez új lap szerkesztését elvállalám; de bár a kezdet nem jelentéktelen nehézségeivel küzdve, bár két rendbeli laptárssal versenyezve: e rövid idő dacára is elmondhatjuk, hogy ma a „Kelet” jelenik meg a kolozsvári lapok közt a legtöbb példányban.

Minden dicsekedés nélkül elmondhatjuk — mert a dicséret t. munkatársainkat illeti —, hogy a kolozsvári lapok egyike sem fordít oly minden oldalú figyelmet a specialis erdélyrészi ügyekre, mint a „Kelet”, s éppen ezért egész bizalommal nézünk a közelgő évnegyed elé, fölkérve a t. olvasó közönséget, hogy megrendeléseit a lapra a kiadóhoz mielőbb megtenni sziveskedjék. Mi a megkezdett úton fogunk tovább haladni, kettőztetett igyekezettel.

Kolozsvártt, márcz. 16. 1871.

Szász Béla,

a „Kelet” felelős szerkesztője.

Kiadói szó. A fentebbiekhez részemről csak annyit kívánok csatolni, hogy tölem telhetőleg mindent elkövetek ezután is a „Kelet” csinos és gyors kiállítása körül. Legújabbban külön gyorssajtót is rendelék meg a „Kelet” számára, azon biztos reményben, hogy a folyton emelkedő pártfogás következtében azon helyzetben leszek, hogy a „Kelet” alakját megnagyobbítván, nagy íven adhatom ki.

Az előfizetési pénzek beküldését — Kolozsvártt, Stein János kereskedésébe — kérem mielőbb, hogy az expedícióban fönnakadás ne történjék.

A legcélszerűbben postai útványnyal beküldendő előfizetési díjak:

Apr.—december (9 hóra)	9 frt.
Apr.—september (6 hóra)	6 frt.
Apr.—junius (3 hóra)	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Stein János,

a „Kelet” kiadója.

M.-Vásárhely, márcz. 24. 1871.

(D.) Sajátságos nemzetiségi viszonyaink közt vannak köztünk nemzetiségi testek, melyeknek csak böles neutralitásba kell magokat tartaniok, s a többieknek csatározásai közt oly móddal egysúlyozhatják magokat, hogy minden viszonyok és körülmények közt lényeges előnyökhöz jutnak, s nem is kell, hogy igen nagyon magok védjék magokat, feltalálják lovagjaikat mások között.

Igy jártak a szászok legközelebből is azon igen fontos kérdésnél, mit e lapok hasábjain napirendre hoztunk, Erdély új politikai felosztásának kérdésénél.

Védve lett élet-halálra, s hatra vakra Régen, védve Besztercevidék a régényideki magyarok részéről, most a „Gazetta” veszi védelmébe a fundus regiust, s reánk fogja, hogy a szászokat szétszórni akartuk, holott tervezetünkben a politikai felosztást a szászföldre nézve kiválólág a szász föld határain belől indítványoztuk, s inkább annexiókkal gyarapítottuk, a mennyiben mi sem ignorálhattuk azon földirati képtelenségeket, a melyek más felosztási tervezetknél s végrehajtott felosztásoknál is tekintetbe vétettek, s Fogarasvidék be- és Besztercevidék kikeblzését elkerülhetlennek láttuk. A ki e földirati igazságok tekintetbe vétele nélkül akar közgazdasági testeket felállítani s helyesen beosztani, s a specialis nemzetiségi érdekeknek oly móddal tenni eleget, hogy a földirati viszonyokat s a különböző ajkuak vegyes együttlaksát ignorálja; annak eszmemenetelét felfogni mi ugyan képesek nem vagyunk, de ha ez irányban valami elfogadhatót és gyakorlatit tud felállítani, mi szívünkben fogjuk őt üdvözlölni, mint a politikai böleség kövének, vagy a perpetuum mobilenak feltalálóját.

Volt az igaz nálunk egy nemzetiség, mely szét-szórva volt az egész országban, mégis egy nemzeti

főnök alá tartozott. Az igaz különben, hogy e sajtóságos szervezetének semmi hasznát nem vette, legfőlebb örvendhetett, hogy van egy vajdája, kinek háztartására évi adót contribuált, s azon tul a földkerekségén semmi egyéb összeköttetése vele nem volt.

Hanem valami oly nemzet

Comes, akadályoztatása esetén a polgármester (főbíró, királybíró.)

Valamely választás megsemmisítése esetében az új választást a közgyűlés rendeli el.

39. §. Ha a választás valamennyi választó-kerületben bevégezett és a bizottsági tagok három negyede igazoltatott, akkor a Comes, vagy meghatalmazottjaként a polgármester (főbíró, királybíró) közgyűlést hív össze, s e közgyűlésben a bizottság megalakultnak nyilváníttatik.

40. §. Az elnök, a bizalmi férfiak, a községi elöljárók és jegyzők, valamint egyáltalán a szavazók a törvény különös oltalma alatt állnak.

A személybiztonság védelmére ép azon intézkedések tehetők, melyek az országgyűlési képviselők választásánál alkalmaztatnak s az elkövetett kihágások a választási törvény határozatai szerint büntetettek.

(Folytatása köv.)

BELFÖLD.

A szász universitás ülései.

— A márcz. 20-diki ülés elvégre látható a jelenlegi universitás legfőbb teendőjének, a municipális törvényjavaslatnak megkezdett tárgyalását.

Mint olvasóink tudják, az universitás előtt három javaslat fekszik; egyik a bizottság többségének (ifjú szászok), másik a kisebbségnek (ó-szászok) és a harmadik Zaminernek munkálata. A többségi munkálatot épen most közli lapunk, melynek szűk köre nem engedi meg, hogy a más két munkálatot is egész terjedelmében közreadjuk, annyival inkább mellőzhetők tartjuk ezt, mivel a gyűlés többsége valószínűleg a többségi munkálatot fogadja el legnagyobb részben; ott, hol a más két munkálattal jutna érvényre, nem mulasztjuk el az illető részletek utánpótlását. A kisebbségi munkálattal jellemzésére egyelőre csak annyit, hogy egy ó-szász képviselő (Budacker) a vita folytán avál kívánta a többségi javaslatot „megbélyegezni”, hogy a magyar municipális törvényezik „hálvány másolatának” nevezze. A jó urak tehát oly törvényjavaslatot szeretnének az országgyűlés elé terjesztetni, mely ellenkezzék a magyar megyei törvénnyel...

De vegyük föl a márcz. 20-diki ülés tárgyalásának fonálát.

A rendes előzmények után Budacker elnapolásiindítványt nyújt be. Szerinte a követeknek még nem volt elég idejük a három rendbeli javaslat tanulmányozására; a közvélemény*) sem nyilatkozhatott még azok felől; sőt a kerületek sem választhattak oly követeket, a kikről tudhatták volna, hogy mily álláspontot foglalnak majd el a municipális kérdésben; továbbá a benyújtott javaslatok élesen elkülönített pártok kebelében készültek; mindezek folytán indítványozza, hogy a tárgyalás halasztassék el f. év apr. 15-dikére.

Az elnök hangsúlyozza, hogy a napirendnek s a tárgyalás idejének meghatározása elnöki jog. Azon vád, hogy a tárgy elhamarkodva erőszakoltnék keresztül: alaptalan, mert már az universitást összehívó levele kitűzte a gyűlés „e legfontosabb tárgyát”, de meg, hogy az országgyűlés a nyári ülésszakban még használhassa a munkálattal: a tárgyalás el nem halasztható, a mibe ő, mint elnök bele nem egyezhetik.

Wächter Fr. figyelmezteti az indítványozót, hogy 1868-tól fogva, midőn a 10-dik t.-cikket az országgyűlés megalkotta, mindenkinek volt elég ideje a tárgyalással foglalkozni. Mind a követek, mind a sajtó, mind a választók tudták, hogy ez universitás „az illetők”, kik a törvényszerént e tárgyban meghallgatandók s úgy küldték őket ide, s úgy jöttek ők ide, hogy e kérdésre néztak ja-

*) Tudjuk, hogy miként csinálják az ó-szászok a „közvéleményt.” Példa rá a megyesi eset. Szerk.

A 'KELET' TÁRCZÁJA.

BIRÓ MÁRTON.

— Elbeszélés. —

Irta Beóthi Zsolt.

(4-ik Folytatás.)

Levert és megörvendeztetett egyszerre ez a levél. Egy jó emberem sajátkezűleg irt halotti jelentése volt és utmutatása, végső tanácsa, hogy mit tegyek. A rektorság nem valami fényes állás és homályos vágyamra visszagon-dolva, melyekkel a kollégium küszöbét átléptem, nem emlékszem, hogy sohajtoztam volna rektorság után. De azért sok minden történt velem és körülöttem. Ugy, hogy mikor rá gondoltam, hogy az egész falu kicsinye az én kezemre lesz bízva és én első leszek legalább a kicsinyek között, szinte megdöbbant a szívem az örömtől. Tehát nem vezett kárba a pápai keserves esztendő fáradtsága!

A szegény tunitónak egypár hét mulva csakugyan halálhírért vettem. A tiszteletes levele, melyből a leverő ujságot megtudtam, tádoztott arról is, hogy a rektorságot a mikor akarom, elfoglalhatom. Minél hamarabb megyek, annál jobb. Még gondolkodtam is a hazamenetelről, mikor Kalmár István, egykori iskolatársam benyitott hozzám. Hat iskolát jártunk együtt, azután isten tudja hova elcsavargott. Apró, savószin szemei voltak és ritkás szőke szakállja. Egy viselt, poros katona-kitli

röviden a szláv sajtó s a szláv népek politikai életének jelenségeivel foglalkozik.

E közlemények alapján sietni fogunk t. olvasóinkat a hazánkat oly közről érdeklő panszláv mozgalmakról, a kisebb szláv népek törekvéseiről s politikai életük kiválóbb mozzanatairól tájékoztatólag értesíteni. S ezt annyiival is inkább tehetni fogjuk, mivel említett egyéniség, ki a legéberebb figyelemmel kíséri mindazt, mi hazája az északi celessé russificáló karjai között vonagló Lengyelországra csak némi vonatkozással is van, varsói, prágai, krakói és lembergi terjedt összeköttetései alapján nyerendő közleményeit jövőre is megígérte lapunknak.

Egy Varsóból, f. hó 7-ről keletkezett levélből közlendőnek találjuk az alábbiakat, melyek ugy tekinthetők, mint a lengyel közvélemény nyilatkozata Lengyelország s Osztrák-Magyarország feladatáról Európa jelen helyzetében.

„Meg kell vallanunk — így szól kérdéses levelező, — helyzetünk (Lengyelország) rendkívül nehézre vált. Végaszul szolgálhat mindazonáltal az, hogy egyszerű és könnyen megérthető e helyzet mindazok részéről, kik helyesen fogták fel hazánk jövő feladatát. Avagy kétes lehet-e ez a két nagy hatalommal szemben, melyek mind a kettőn romlásunkra törek s melyek másfelől közel vannak ahhoz, hogy elkeseredett élethalálharcra keljenek egymással?”

„Passiv magatartás, mely ellenáll az erőszaknak, de egyaránt ment a túlzás meggondolatlanságától: im ez a mi specialis feladatunk Posenben és Varsóban. S e feladat nem tartozik azok közé, melyek szerencsés eredményt kecsgetethetnek; mert ha az ellenség megvesztegetési kísérletei nem is tántoríthatnak el egyetlen egy becsületese hazafit sem, de anyagilag sem rendelkezhetünk oly erővel, hogy ellenállhassunk a halálos fojtogatásnak, s helyzetünk valóban kétségbeesett volna, ha nem állana más alternatíva előttünk, mint vagy a germanisatio, vagy a russificatio karjaiba dobni magunkat.”

„Szerencsére azonban van még egy terünk a működésre s ez Lemberg. Lembergnek, Gallicziának jutott most a kötelesség, hogy ne csak saját specialis érdekeinek védelmére szorítkozzék, hanem ugyiszlva az egész lengyel-ség ügyét képviselje. Mert a dolgok odajutottak, hogy nekünk Ausztria-Magyarországgal szövetségre kell lépünk. A nemzetközi politika lehetséges eventualitásai nem foghatnak e helyzetet változtatni, de nem is változtathatnak. S különösen Magyarország helyzete az, mely legközelebbi rokonságban van a miénkkel. Gallicziának kell tehát politikai missiónak, — mely abban áll, hogy Oroszország ellen Európa védbástyájul szolgáljunk — kiindulási pontját, Galliczia, melyet bizonyos pontig, de csak is bizonyos pontig követnünk kell!”

— A helyzet Párisban mitsem változott. A városházán, melyet a központi bizottság tart megszállva, s mely minden oldalról el van torlaszolva, vörös zászló lobog; Vinoy 40,000 főnyi hadseregével Versailles és Páris közé vonult, s így a fővárost átadta vak sorsának. A városházába költözött montmartrei központi bizottság, mint tudva van, a Thiers kormányt letette, s helyére egy, a párisi nép által választandó kormányt szándékozik emelni, melynek választása akként fogna végezni, hogy a proklamált commune holnap (22-én) a községtanácsosokat választja meg, s ezek kebléből származnék aztán az új kormány, melynek ha csakugyan létrejö, s ha minden valószínűség ellenére meg fogja buktathatni a Thiers-kormányt, — sikerülni fog Franciaországot ismét a despotizmus karjaiba kergetni. — A városházi központi bizottság proklamációban tüzte ki a községtanácsosok választását mult kedden. E proclamatio egyszersmind élesen jellemzi a mozgalmat, mert az azt aláíró bizottsági tagok mindnyájan obscurus egyéniségek, ignota quantitasok, kiknek még nevei sem ismertek.

A közp. biz. tagjai közül csak az egyetlen Assj. neve ismeretes, ki mint látszik, a mozgalom élén áll; ez is csak annyiban, mennyiben a mult évben többször volt neve említve a creuzoti munkás zavargások alkalmával mint a zavargások főintézője. A „Journal officiel” következő proklamációban támadja meg a nemzetörségi központi bizottságot:

Párisi nemzetőrök!

Egy bizottság, mely központi bizottság névvel ruházta fel magát, miután számos ágyút hatalmába kerített, Párisi torlaszokkal halmozta el, a rend vérdőre lövett, foglyokat tett, s Lecomte és Thomas tábornokokat hidegvérrel meggyilkoltatta. Kik ezen bizottság tagjai? Senki sem ismeri őket. Senki sem mondhatja meg, minő párthoz tartoznak. Kommunista-e ők vagy bonapartisták, poroszok vagy ezen hármass szövetség ügynökei? De bármik legyenek is, ők Páris ellenségei, melyet a pusztulásnak szolgáltatnak ki, Franciaországnak, melyet a poroszok zsákmányává tesznek, a köztársaságnak, melyet a despotizmusnak szolgáltatni ki! — Ama gyalázatos bűnök, melyeket elkövetnek, minden igényt a bocsánatra elvesznek azoktól, kik követik őket, vagy alája mernék magukat vetni. Ha magatokra akarjátok vállalni a felelősséget ama gyilkosságokért és bűnökért, mely

(91) (2-12)

Lillione eltávolít 14 nap alatt minden bőrtisztatlanságot és redőt, elűzi gőrvélyt, szeplőt, és májfoltot. Garantirozza!

Cui	Fogfájást	Nézd
fidás	csak a Feytona szünteti meg!	kinek
vide!	Kolozsvárt mindkét szer egyedül Binder K. gyógyszerésznél kapható bel-monostortutca.	hidjél!

(13) (8-*)

Figyelemre méltó hasznos találmányok!

A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszerek és oltozó asztali vegyész műkellekek.

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszeres-találmányai és vegyész-gyártmányai **KOLOZSVÁRT** cs. k. patens által törvényesen védelmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert: Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM.

Erősítő és szépítő illatszerek, mely általánosan hasznosnak elismertek: Mint illatszerek, mint szépítő mosdó-szer, mint szájmosó, mint füstölő-szerek és a leghatásosabb ideg- és izom erősítő. Egy üveg tartalma 8 lat

VICTORIA-PARFÜM.

Ára 1 frt 40 kr. o. é.

Ezen illatszert a Felsőháza és császárné és királyné legmagasabb elismeréssel **PALOTA-PÜSTÖLŐ** elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr tisztítására és erősítésére s főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat **BALSAMIN-ESSENTIÁT.** Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE

A haj hullása ellen és a hajnövekedés elősegítésére. Egy eredeti nagyobb tégely ára 1 frt o. é. minden rakárban.

PURITAS-PECSÉTTISZTÍTÓSZESZ

Melylyel minden **KELMÉK** és **KESZTYÜK** színváltozás nélkül gyorsan tisztíthatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A foghús erősítésére, a fogak épen tartására s tisztítására, és a szájreszek rendszeres ápolására, a könnyen vérző és lógult fogak szilárdítására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyéb büzös-szajszag gyors elűzésére, és azonnal kellemes szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:

MAGYAR-NEMZETI BAJUSZPEDRÓ.

Általánosan kedvelt, szilárdul őszvetartó, s tetszés szerinti hajlékonyságú, mely a bajuszt nem töri, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden időszakban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes érc-dobozban ára 35 kr.

Kitünt.: e.

ERDÉLYI-FLORA MOSDÓ és BE-RETVALKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

RARICAL BALZSAM: TYUKSZEM IRTÓ GYÓGYSZER.

Mely által a „Tyukszem” fájdalom és metezés eszközök nélkül gyorsan és gyökeresen eltávolítható. Ára 1 frt.

Kitüntetett Hajfestő-szer:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az őszhaj, szakál, bajusz és szemöldök 1/4 óra alatt az ifjú kórhoz hasonló természetes szőke-, barna- vagy fekete, több hónapokig tartósan színezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utasítással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett:

ERDÉLYI FLORA POMÁDE.

A haj szépítésére és rendszeres ápolására. Ércfedő üveg-tégelyben. Ára 50 kr. o. é. minden rakárban.

Az üvegek kiállítástól van jele: **BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.**

A fennebb jelölt szobott árakból minden Duces megrendelésnél 10% azaz egy tízed ár leszámitódik, nagyobb megrendelésnél aránylagosan több kedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvárra a Redoute ártellenében lévő **BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY** saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, s VEGYTANILAG elemezve **ÁRTALMATLAN** létrészekből levőknek **TALÁLTATTA**, s mint legjobb minőségűek **HITELESEN AJÁNLVÁ** vannak.

HITELES BIZONYÍTVÁNYOK SZERÉNT MEGVIZSGÁLVA VEGYTANILAG ELEMZVE ÉS A LEGJOBBAN AJÁNLVÁ: A LEHÍRESEBB VEGYTANÁROK, ORVOSTUDOROK ÉS MÁS NEVEZETES TEKINTÉLYEK ÁLTAL.

(77) (4-6)

Karvazy Gyula

főterem lévő esemégek üzletében kaphatók:

Pástétom 1 kis doboz 4 frt. — kr.	Debrecezi füstölt kolbász 1 font . . . — frt 52 kr.
„ 1 nagy doboz 9 frt. — kr.	Braunschweigi kolbász 1 font . . . 1 frt 60 kr.
Strachino 1 font . . . — frt 96 kr.	Sonka kolbász 1 font 1 frt 20 kr.
Chester 1 font . . . 1 frt 60 kr.	Nyelv kolbász 1 font 1 frt 20 kr.